На данашњи дан 2011. године ухапшен је генерал Војске Републике Српске Ратко Младић, оптужен за злочине током грађанског рата у Босни и Херцеговини, од стране Трибунала за бившу Југославију са средиштем у Хагу.

1896 - Крунисан је Николај II Романов, последњи владар царске Русије. Његова владавина обележена је економским развојем и напретком Русије, али и растом социјалног незадовољства нижих сталежа, која ће кулмунирати у револуцији 1905, након које је уведен парламент и Влада, и извршена демократизација политичкг система.

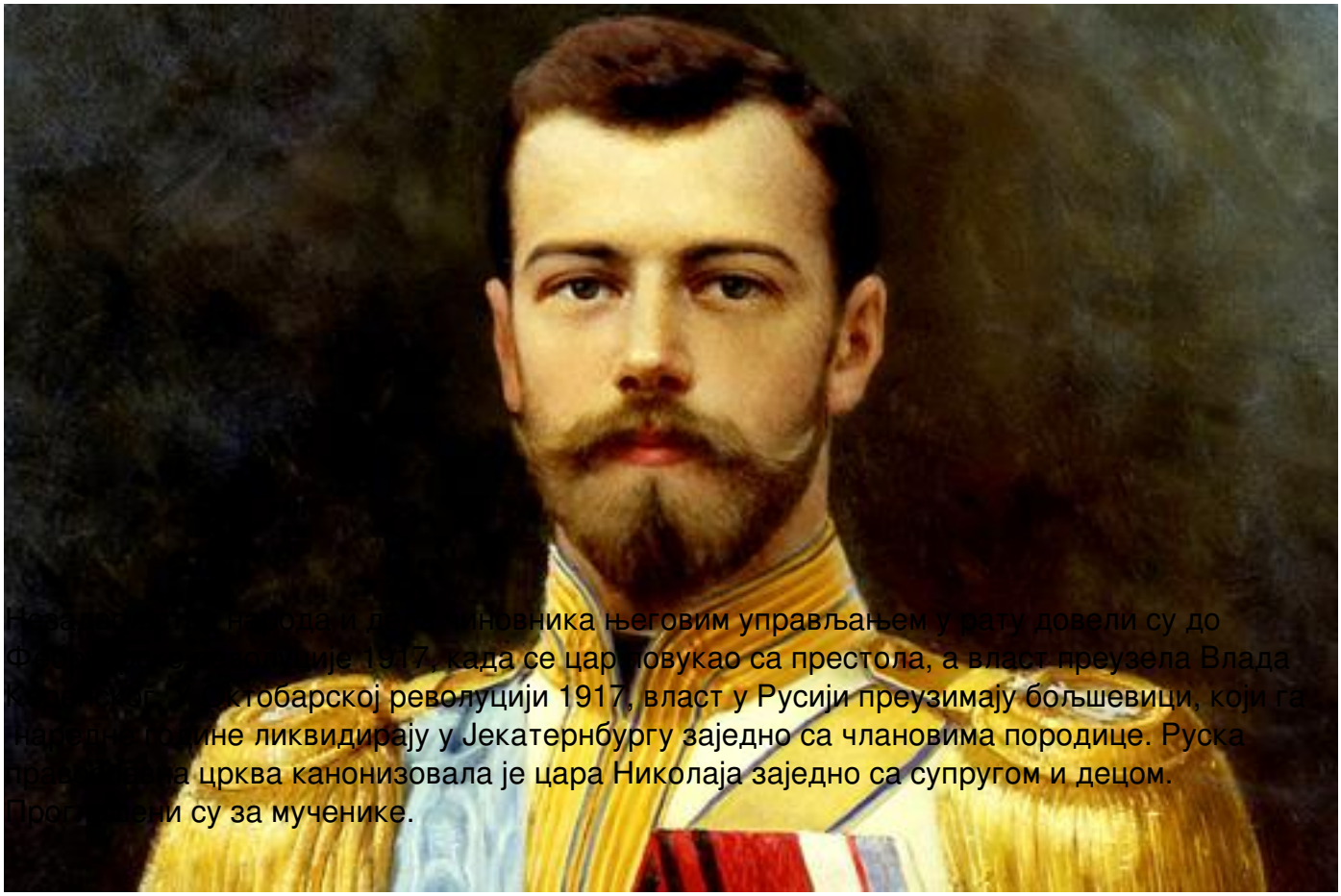

Незадовољство народа и дела чиновника његовим управљањем у рату довели су до Фебруарске револуције 1917, када се цар повукао са престола, а власт преузела Влада Керенског. Октобарској револуцији 1917, власт у Русији преузимају бољшевици, који га наредне године ликвидирају у Јекатернбургу заједно са члановима породице. Руска православна црква канонизовала је цара Николаја заједно са супругом и децом. Проглашени су за мученике.

Данас је среда, 26. мај. До краја године има 219 дана.

735 - Умро је Свети Бид, монах, црквени историчар,литерата, аутор прве историје Британије (у српској историографији познат као Беда Венерабилис). Његова "Црквена историја енглеског народа" (Historia Ecclesiastica Gentis Anglorum), писана на латинском, најважнији је извор англосаксонске историје између првог и шестог века. Писао је доста и на енглеском, посебно песме, али је сачувана једино његова "Посмртна песма".

1623 - Рођен је енглески економиста Вилијам Пети, творац теорије радне вредности, који је, према Карлу Марксу, поставио темељ политичке економије као науке. Сматрао је да вредност робе - према његовој терминологији - природну цену, одређује количина рада утрошена за производњу. За разлику од меркантилиста, видео је основу привредних појава у производњи. Дела: "Нешто о новцу", "Трактат о порезима и дажбинама", "Политичка анатомија Ирске", "Политичка аритметика".

1805 - Француски цар Наполеон I је у катедрали у Милану крунисан за краља Италије.

1822 - Рођен је француски писац Едмон Луј Антоан де Гонкур, творац натурализма и импресионизма у француској књижевности. Заједно с братом Жилом Алфредом Иом де Гонкуром, писао је романе, драме и студије из историје и уметности 18. века. Завештањем после његове смрти 1896. основана је "Академија Гонкур" од десет чланова, која од 1903. сваке године награђује најбољи роман француске литературе. Дела: романи "Сестра Филомена", "Жермини Ласерте", студије "Интимни портрети XVIII века", "Уметност XVIII века", "Историја француског друштва за време револуције", "Мемоари о савременицима" (дневник Гонкурових).

1851 - У Лондону је почео први модерни међународни шаховски турнир, који је 15. јула 1851, у конкуренцији 16 играча, окончан тријумфом немачког мајстора Адолфа Андерсена. Организатор такмичења, незванични првак света Енглез Хауард Стаунтон је заузео четврто место, после чега се разочаран повукао из шаха. На турниру није играо вероватно најјачи шахиста тог времена, непобедиви руски мајстор Александар Петров, који је одбијао да се такмичи изван Русије.

1854 - Француска и Велика Британија су окупирале грчку луку Пиреј после објаве

блокаде Грчке због покушаја напада на Турску.

1865 - Предајом генерала Кирбија Смита у Шревенпорту код Њу Орлеанса у Луизијани, престао је и последњи оружани отпор јужњачке војске у четворогодишњем Америчком грађанском рату, месец и по дана пошто је Конфедерација јужних (робовласничких) држава потписала капитулацију.

1876 - Умро је чешки историчар и политичар Франтишек Палацки, вођа чешког препорода у 19. веку. Као лидер Федералистичке странке залагао се за федерално преуређење Аустрије, и касније Аустро-Угарске (аустрославизам). Био је организатор и председник Свесловенског конгреса 1848, један од оснивача "Матице чешке", секретар Ученог друштва, покретач и уредник "Часописа Чешког музеја". Дела: "Историја чешког народа", "Почеци чешке поезије" (с Павлом Шафариком).

1905 - Основано је "Удружење књижевника Србије". Првобитни назив био је "Српско књижевничко друштво". У просторијама "Српске књижевне задруге" у присуству двадесетједног писца, под председништвом Милана Милићевића донесена је одлука о оснивању Друштва. Прву управу Српског књижевничког друштва сачињавали су: Симо Матавуљ, Јован Скерлић, Добросав Ружић, Живојин Дачић и Риста Одавић, а међу оснивачима су били и Александар Белић, Јован Скерлић, Лујо Војновић, Милован Глишић, Никола Вулић, Павле Поповић, Радоје Домановић, Симо Матавуљ, Станоје Станојевић. Након Првог светског рата и настанка Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, Друштво је децембра 1920. преименовано у "Удружење српских књижевника".

1907 - Рођен је амерички филмски глумац Марион Мајкл Морисон, познат као Џон Вејн, који је играо углавном у вестернима, тумачећи ликове правдољубивих и усамљених јунака. Филмови: "Велико суђење", "Поштанска кола", "Дуго путовање кући", "Рио Гранде", "Песак Иво Џиме", "Миран човек", "Црвена река", "Трагачи", "Човек који је убио Либерти Валанса", "Рио Браво", "Елдорадо", "Аламо".

1912 - Рођен је мађарски државник Јанош Кадар, комунистички лидер Мађарске од 1956. до 1988. У Другом светском рату је као секретар Централног комитета Комунистичке партије Мађарске учествовао у организовању слабашног покрета отпора снагама нацистичке Немачке. Током владавине Мађаша Ракошија постављен је за министра унутрашњих послова, али је ухапшен 1951, у време чистки у политичком врху

после резолуције Информбироа 1948. и оптужби против Југославије, након чега је у логору провео непуне три године. После побуне против Ракошијевог режима 1956. и интервенције совјетских трупа, вратио се у политички врх и заслужан је за извлачење Мађарске из велике друштвене кризе.

1923 - Одржана је прва трка "24 часа Ле Мана".

1942 - Армија нацистичке Немачке је почела напредовање према Стаљинграду и Кавказу, што је био увод у Стаљинградску битку, кључну војну операцију Другог светског рата. Битка вођена од краја јуна 1942. до почетка фебруара 1943. окончана је потпуним сломом Немаца и њихових савезника Италијана, Мађара, Румуна и Хрвата.

1942 - У Лондону је потписан британско-совјетски уговор о пуној сарадњи двеју земаља у Другом светском рату и после окончања рата.

1954 - У Египту је откривен погребни брод фараона Кеопса.

1955 - У прву службену посету Југославији представника Совјетског Савеза после 1948. и кампање Информбироа, у Београд је допутовала државно-партијска делегација с првим секретаром Централног комитета совјетске Комунистичке партије Никитом Хрушчовом на челу. Разговори у Београду и на Брионима завршени су потписивањем "Београдске декларације" у којој су садржани принципи односа двеју држава.

1966 - Британска Гвајана је постала независна држава у оквиру Британског комонвелта под називом Гвајана.

1972 - У Москви је потписан уговор између Совјетског Савеза и САД о ограничењу стратегијског нуклеарног наоружања.

1976 - Умро је немачки филозоф Мартин Хајдегер, један од најзначајнијих мислилаца 20.

века, професор универзитета у Фрајбургу. Био је заокупљен смислом бивствовања и истраживањима која је именовао изразом "фундаментална онтологија". Веома плодан аутор. Дела: "Бивствовање и време", "Кант и проблем метафизике", "Шта је метафизика", "Увод у метафизику", "Шта значи мишљење", "Шта је то филозофија", "Ниче", "О суштини истине", "Шумске стазе", "Кантова теза о бивствовању", "Ознаке на путу".

1978 - Умрла је руска балерина Тамара Платоновна Карсавина, једна од највећих уметница класичног балета у првој половини 20. века. С Аном Павловом и Вацлавом Нижинским била је међу главним звездама Руског балета Сергеја Ђагиљева, у Императорском балету у Петрограду је наступала као примабалерина и гостовала је на сценама у Паризу у Лондону, где је 1928. основала балетску школу. Упамћена је као незамењива партнерка Нижинског у балету "Сан о ружи" и по сјајним ролама у балетима "Шехерезада", "Жар птица", "Петрушка", "Фантастични дућан", "Тророги шешир".

1979 - Израел је вратио Египту синајско средиште Ел Ариш, окупирано у рату 1967.

1991 - Аустријски путнички авион "Боинг 767", компаније бившег аутомобилског аса Никија Лауде, пао је око 160 километара северно од Бангкока, што није преживео нико од 223 особе у авиону, укључујући троје Југословена. Јавност је била шокирана призорима плачке погинулих, у којој су учествовале хиљаде Тајланђана, укључујући поједине полицајце и чланове спасилачких екипа.

1991 - Звијад Гамсахурдија је изабран за председника Грузије.

1995 - Главни штаб Војске Републике Српске је саопштио да је заробљено више стотина припадника Унпрофора због напада авиона НАТО пакта. Интервенцијом председника Србије Милошевића, током јуна 1995. ослобођена су сви заробљени припадници Унпрофора, укупно 372 особе.

1998 - Скупштина Србије је усвојила Закон о универзитету којим је влада Србије овлашћена да поставља ректора, декане, универзитетске и факултетске управне и надзорне одборе. Овај закон изазваће велике потресе на Универзитету - немири и протести у различитим формама трајали су практично све до 5. октобра 2000.

1999 - У нападу на Макиш, авијација НАТО пакта је први пут од почетка агресије на Србију (СРЈ) користила касетне бомбе на ширем подручју Београда, у селу Раља ракета је погодила једну кућу, усмртивши 29-годишњу жену и њено двоје деце од четири и осам година, а два детета су убијена и у бомбардовању села Радоше на Косову и Метохији.

2000 - Планинар Драган Јаћимовић постао је први Србин који се попео на највиши светски врх Монт Еверест.

2006 - Немачки канцелар Ангела Меркел отворила је у Берлину, уз огроман ласерски спектакл, најмодернију европску железничку станицу, изграђену великим делом од стакла. Градња овог архитектонског чуда трајала је 11 година, а трошкови су процењени на око 700 милиона евра. Колосек дуг 450 метара, у правцу исток-запад, покривен је стакленом халом дугом 321 метар, и у њу би могла да стану чак три "Ер бас" авиона типа А340. Станица је пројектована за око 300.000 путника и 1.100 возова дневно.

2006 - Едуар Мишлен, директор француске компаније Мишлен, погинуо је у несрећи на мору, у рибарском чамцу "Слобода" који је потонуо под неразјашњеним околностима. "Мишлен" запошљава 130.000 људи широм света, од којих 30.000 у Француској.

2006 - Шеснаестогодишњак из Берлина ранио је ножем 28 особа у центру Берлина непосредно после прославе отварања нове железничке станице Хауптбанхоф. Напад се догодио близу зграде Рајхстага (Скупштина) после прославе којој је присуствовало око 500.000 људи. Младић је почео насумице да напада људе ножем иза зграде Рајхстага да би затим истрчао на главну улицу у централној четврти Мите и наставио с нападима.

2008 - Умро је Сидни Полак, амерички филмски режисер, глумац и продуцент. Аутор је филмова "Проклети посед", "Коње убијају, зар не?", "Џеремаја Џонсон", "Девојка коју сам волео", "Три Кондорова дана", "Тутси", "Преводилац", "Моја Африка" - за који је 1985. добио Оскара.

2013 - У крипту цркве Светог Ђорђа на Опленцу положени су посмртни остаци

последњег југословенског краља Петра II Карађорђевића, краљица Марије и Александре и принца Андреја Карађорђевића. Краљ Петар II претходно је био сахрањен у манастирској цркви Светог Саве у Либертвилу, Илиноис, САД. Његовој сахрани новембра 1970. у Либертвилу, поред десетина хиљада тамошњих Срба и службених представника САД, присуствовало је и више од 400 америчких пилота спасених од стране војалиста током Другог светског рата у окупираној Југославији. Краљица Александра претходно је почивала на краљевском гробљу Татои, Атина, краљица Марија на краљевском гробљу поред замка Виндзор, Британија, а краљевић Андреј на гробљу манастира Нова Грачаница у Илиноису.

(Танјуг)